

SGL, Statens Geotekniska Institut
Adelgatan 19
211 22 Malmö

Ert dnr. -

Vårt dnr R-2026-14

Malmö den 14 augusti 2026

REMISSVAR

SGL:s vägledning för åtgärder vid gamla deponier

Avfall Sverige är kommunernas branschorganisation inom avfallshantering. Våra medlemmar – landets alla kommuner – ansvarar för att avfall samlas in, återvinns och behandlas på ett hållbart sätt. Det innebär att vi indirekt företräder hela Sveriges befolkning.

Avfall Sverige har också cirka 150 privata företag som associerade medlemmar.

Vi verkar för en hållbar och innovativ avfallshantering där vi samverkar med andra utifrån vårt samhällsansvar. Vår vision är en framtid utan avfall. Därför påverkar, utvecklar och samverkar vi för en framtid där avfall förebyggs, återvinns och ses som en resurs.

Avfall Sverige tackar för möjligheten att lämna remissvar.

Vårt remissvar består dels av detta dokument och dels av en kommenterad kopia av remissversionen av vägledningen.

1. Sammanfattning

- Avfall Sverige ser positivt på att vägledningen har tagits fram och anser att den innehåller en bra sammanställning om bland annat risker och åtgärder vid gamla deponier. Den är tydlig och informativ.
- Avfall Sverige ser ett behov av vägledningen då det finns många som arbetar med gamla deponier trots en begränsad erfarenhet av frågan och komplexa frågor med svåra bedömningar. Detta kan idag leda till olika bedömningar, onödigt betungande krav på undersökningar och åtgärder samt långdragna ärenden.
- Avfall Sverige önskar att vägledningen ytterligare tar hänsyn till den del av målgruppen som har mycket liten erfarenhet av arbete med deponier.
- Fler exempel i vägledningen, verkliga eller konstruerade, hade kunnat öka förståelsen.
- Avfall Sverige upplever att vägledningen inte i tillräcklig utsträckning tar hänsyn till de minsta deponierna.
- I bifogade remissdokument lämnar vi kommentarer som till viss del motsvarar våra önskemål ovan, men som inte gör anspråk på att vara heltäckande.

2. Kommentarer

2.1 Övergripande kommentarer

Vägledningen ger en bra sammanställning om risker, åtgärder med mera vid gamla deponier. Det är bra att det blir ett samlande dokument som tillsyn och verksamhetsutövare med flera kan ta del av.

Överlag är vägledningen tydlig, lättläst och användbar. Illustrationerna är trevliga och informativa och underlättar läsningen.

Avfall Sverige ser att remissversionen av vägledningen har ytterligare potential att öka förståelsen för problematiken och hjälpa verksamhetsutövare och tillsynsmyndigheter inför ställningstaganden. Många av våra specifika ändringsförslag hänger ihop med detta. Avfall Sverige utvecklar även bakgrunden här i denna punkt: Det finns olika faktorer som kan göra det svårt att bedöma vad som är rimliga åtgärder på en gammal deponi. Till exempel att utbredningen kan vara svårbedömd, att täckningen är undermålig eller saknas samtidigt som deponin är svåråtkomlig, deponin ligger vid bebyggelse eller infrastruktur, det finns inget sätt att samla upp lakvatten, närliggande ytvatten bedöms vara påverkat av andra verksamheter, det finns inte möjlighet till uppströmsprover, det är svårt att veta om tillgängliga provtagningspunkter är representativa, etcetera. När ärendena innebär svåra bedömningar kan tillsynsmyndigheten ställa krav på ytterligare undersökningar och provtagning av till exempel vatten, men resultaten av dessa kan vara svåra att tolka. Om det finns tecken på föroreningar kan det vara svårt att i praktiken bedöma vad som är lämpliga och rimliga åtgärder särskilt om det finns svårigheter med att vidta åtgärder på den aktuella platsen. Det kan då vara svårt att leda ärendet i mål bland annat då tillsynsmyndigheter kan ha svårt att fatta beslut i ärendet. Förhoppningsvis kan denna vägledning underlätta sådana bedömningar och göra att arbetet blir mer likriktat och smidigare för alla parter.

Avfall Sverige önskar att vägledningen ytterligare tar hänsyn till den del av målgruppen som har mycket liten erfarenhet av arbete med deponier. Det kan till exempel vara oerfarna tillsynshandläggare eller miljöingenjörer på kommunens tekniska sida. Dessa grupper kan vara ensamma i sin roll och har då stort behov av en tydlig vägledning. Det kan också vara konsulter eller andra som arbetar med förorenade områden men som inte har stött på den speciella problematik som deponier innebär. Avfall Sverige har lagt in kommentarer kopplade till detta i texten, men det kan säkert finnas fler ställen där förtydliganden kan behövas. Det kan också vara så att det behövs mer hänvisningar i texten för personer som inte har tid att läsa igenom hela dokumentet utan använder det mer som ett referensdokument.

Fler exempel, verkliga eller konstruerade, tror vi hade kunnat öka förståelsen. Detta gäller både problematiken och eventuella åtgärder. Exempel med större och mindre deponier med olika problematik och olika åtgärder som blir rimliga skulle kunna öka förståelsen.

Avfall Sverige hade önskat att vägledningen tydligare tar avstamp i hur (olika) förhållandena kan se ut på olika gamla deponier. Kanske hade det behövts ett mer uttalat avsnitt/kapitel som beskriver hur förhållandena kan se ut och hur deponering gick till och så vidare. Avfall Sverige kan inte se att detta finns på ett tydligt sätt i någon av referenserna heller. Viss information om detta finns i SGI publikation 14, men inte på ett heltäckande och alltigenom lättillgängligt sätt. Som ett försök att avhjälpa detta inom nuvarande

rapportstruktur föreslår vi ett nytt delavsnitt om att deponins påverkan kan vara svårbedömd, men det är inte säkert att vårt förslag är det bästa upplägget.

Avfall Sverige upplever att vägledningen inte i tillräcklig utsträckning tar hänsyn till de minsta deponierna och skulle önska att vägledningen innehåller delar som specifikt handlar om dessa. På grund av att de är små så innehåller de mindre avfall från början, men det kan också vara så att de stabiliseras snabbare, särskilt om mäktigheten är liten. Många är också mycket gamla. Många av åtgärderna som beskrivs i rapporten förefaller inte anpassade för de små deponierna samtidigt som det finns en önskan från deponiägare och tillsynsmyndigheter att åtgärda även dessa så att de inte medför risker för människa och miljö. Mer omfattande åtgärder kan bli orimligt betungande när deponin är liten. Om åtgärderna i vägledningen tillämpas brett även på mycket små och gamla deponier så riskerar detta att kosta samhället onödiga resurser. Detta skulle kunna åtgärdas genom ett specifikt avsnitt om små deponier eller att skriva mer på respektive åtgärds metod om när de kan vara aktuella.

Avfall Sverige ser att ansvarsfrågan ligger utanför denna vägledning. Det gäller också begränsningarna för kommunerna i kommunallagen att vidta åtgärd på annans egendom (likställighetsprincipen och förbudet mot understöd till enskild). Ansvarsfrågan kan dock ha stor betydelse för möjliga val av åtgärd, så det kan vara bra att nämna att den bör beaktas.

Se även den kommenterade rapporten för vissa kommentarer av en mer övergripande karaktär.

2.2 Specifika kommentarer

Se den kommenterade rapporten.

För fortsatta kontakter i dessa frågor hänvisar vi till vår rådgivare för avfallsanläggningar, Hanna Modin, hanna.modin@avfallsverige.se, 040-35 66 24.

Med vänlig hälsning
Avfall Sverige

Tony Clark
Vd